

Vprašanja in odgovori.

Pet in trideseto vprašanje. a) Kje bi se do-
bile dobre podobe za geografske pojme zaselje,
väs, trg, mesto?

b) Kje se kupi velik, dobro koloriran grb
Kranjske kot učilo? (G. F. M.)

Odgovor. a) Podobe, ki predstavljajo stanova-
lišča, se nahajajo v različnih izdajah. Za mesto bi
služila E. Hölzel-jeva podoba „mesto“, katera pred-
stavlja v velikosti, kakor so Jordanovi štiri letni časi
založnika, veliko mesto. Stane pa ta podoba 2 gld.
50 kr., pripravna pa je bolj za velike šole. Za naše
razmere so najpripravnejše Jauskega podobe za na-

zorni nauk. o katerih smo pisali že večkrat v „Uč.
Tov.“. Imenovani pojmi se lahko razkladajo i. s.

1. za selje na pod. 1. in 4.

2. väs na pod. 2., 3., 6., 7., 9., 11., 13., 16.,
17., 19.

3. mesto na pod. 14.

Tega ni na drugih podobah kakor v nazornem
nauku o Tempskega.

b) Velik kranjski grb se dobi pri J. Giontiniju v
Ljubljani za 90 kr., nekoliko manjši in bolj izdelan
morda v „k. u. k. Hof-Kunstdruckerei G. Reiffen-
stein“ na Dunaji. Zadostuje pa popolnoma prvi.

Književnost.

Stanley in njegovo potovanje po Afriki. V
Ljubljani. Tiskali in založili J. Blaznikovi nasledniki.
1893. Str. 122. Cena? — Drzni Anglež Stanley je pred
nekaj leti zaslóvel po vsem izobraženem svetu. Njegov
prehod čez sredino neznane tropične Afrike — od Zan-
zibarja do izliva Konga — je vzbudil občudovanje in
ko so se izvedele po njegovih poročilih vse velikanske
ovire, katere je premagal, strmel je svet in častil po-
gumnega moža. Rojen je bil na Angleškem. Preselil
se je že v mladosti v Ameriko. Vojskoval se je tam
v domači vojski. Postal je reporter ameriškega lista
„New-York Herald“. Potem je šel l. 1871. iskat iz-
gubljenega Livingstone-a v Afriko, katerega je našel
živega in zdravega sredi Afrike. Livingstone se ni
hotel vrniti, ostal je sam v Afriki in odkrival neznane
kraje. Stanley se vrne v Evropo. L. 1874. se poda
zopet v Afriko. Namenil se je poiskati izvire Nilove.
Odkril jih je res in naredil s tem geografom veliko
veselje. Na to krene k jezeru Tanganika in po nje-
govem odtoku na zapad, na zahodno obrežje afrikanske.
Ta osnova je bila drzna in jo je mogel izvršiti le mož
tacega poguma in energije, kakor je Stanley. Prehodil
je kraje, kamor dotlej ni prišel še noben belokožec.
Na tem potu je odkril veletok Kongo od izvira do
izliva. Trpel je veliko, največ v boji z divjimi za-
morskimi rodovi. Tretjič ga je poslal v Afriko bel-
gijski kralj Leopold, da posede odkrite zemlje. O teh
Stanleyevih potovanjih pripoveduje knjižica precej po-
ljudno. Tu in tam bi bil neznan spisovatelj povedal
marsikaj lahko bolj slovensko. Knjižica je pripravna
tudi za šolske knjižnice. F. J.

**Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in
Wien,** izdan za leto 1892. Kar se tiče zaloge sloven-
skih šolskih knjig, kaže ta katalog ravno iste založne
knjige v slovenskem jeziku, kakor vlanski. Prirastka

torej ni nobenega. Zelo pogrešamo četrto računico
za 4. in 5. razredne ljudske šole in Miklošičevo „začet-
nico“ s pokončno pisavo. Računice so kakeršne so bile
vlni. Ker se v tekočem letu vpelje nov denar, pričau-
kujemo, da bodo v prihodnjem katalogu že naznanjene
računice urejene po novi denarni veljavi.

**Izvestja muzejskega društva za Kranj-
sko.** Ureduje Anton Koblar. Letnik III. Se-
šitek I. Izdaja in zalaga „Muzejsko društvo za Kranj-
sko.“ Tiskata lg. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg.
V Ljubljani 1893. — Vsled sklepa občnega zbora
„Muzejskega društva“, izhajala bodo „Izvestja“ v se-
šitkih, ne pa v celi knjigi h kratu za vse leto. Na-
men temu je najbrž želja, da bi se izvestja bolj raz-
širila kakor doslej, ko marsikdo še za nje vedel ni.
V sešitku I. je objavljeno: Gradišče in gomile
na gori sv. Magdalene pri Šmariji. (2 po-
dobi.) Spisal S. Rutar. Slovensko-nemška
starinoslovska terminologija. Sestavil
S. Rutar. Slovenska osebnostna imena v sta-
rih listinah. Spisal J. Scheinigg. Slovenski „man-
sus“ in slovenska „hoba“. Spisal dr. Fr. Kos.
Drobtinice iz furlanskih arhivov. Na-
bral A. Koblar. Kranjski mahovi. Spisal S.
Robič. Vsi spisi so znanstveni, toda so pisani jako
razumljivo. Cena listu je za vse leto 2 gld. Kdor pa
pristopi h društvu kot član s 3 gld., dobiva „Izvestja“
brezplačno in poleg njih še dve nemški knjigi. Naj
bi pač mnogo slovenskih učiteljev pristopilo h temu
važnemu znanstvenemu društvu!

Cerkvene pesmi za mešane glasove zložil Ivan
Zupan organist in orglar v Kannigoricl.

Vsebinska teh napevov je različna. Tu se naha-
jajo 4 velikonočnice in Regina coeli, 2 pesmi sv.

Rešnjega telesa, 2 Marijine pesmi, pesem sv. Florijana, zakonska in slavnostna pesem.

Vsi napevi so lahko izpeljivi in tudi melodični, kar je posebno za priprosto ljudstvo zelo potrebno. Le škoda, da besede k pesmam niso več kakor s prvo kitico natisnjene. Ostale je treba iskati in pisati, kar ni prijetno delo.

Da so korektno in lepo postavljene, priča ocena Fajgeljnova. Ker je omenjeni strokovnjak te skladbe v „Slovenca“ priporočal, ni nam treba še to ponavljati, kajti vsako delo se tudi samo hvali in priporoča.

L. Belar.

Društveni vestnik.

Iz kamniškega okraja. Zborovanje. Kamniško učiteljsko društvo zboruje dne 20. maj. travna na Brdu. Razven običajnih točk je na dnevnem redu:

1.) „Občina“, praktični nastop gospod Marolt Francišek.

2.) „O ženski vzgoji v tujih in domačih šolah“, poroča g. Stiasny Ljudevit. Začetek ob 10. uri.

Iz radovljiskega okraja. Vabilo. Učiteljsko društvo radovljiskega okraja bode zborovalo dne 13. maj. travna t. l. ob 10. uri zjutraj v šolskem poslopju v Kamni Gorici. Pri tem zborovanju bodo govorili in sicer:

1.) „O Krasu“ g. Francišek Levec, c. kr. okrajni šolski nadzornik.

2.) „O čebelarstvu“ g. Francišek Jeglič, učitelj na Dovjem.

3.) „O domovinoslovju in ljudski šoli“ g. Andrej Gerčar, nadučitelj v Radovljici.

4.) Povoljni nasveti in predlogi.

Ker se druga posebna vabila ne bodo razpošiljala, vsled tega vabi uljudno tem potem k prav obilni udeležbi

odbor.

Iz novomeskega okraja. Vabilo k zborovanju učiteljskega društva za novomeški okraj dne 13. maj. travna t. l. ob 10. uri dopoldne v Trebnjem.

Vspored:

1.) Nagovor g. predsednika.

2.) Kukavica. Metodčna obravnava 74. berilne vaje 2. čitanke. Poroča Davorin Matko.

3.) Volitev k glavnemu zborovanju „Zveze“.

4.) Posamezni nasveti.

5.) Pevska vaja.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Iz ljubljane. Odborova seja vdovskega učiteljskega društva dne 29. sušca t. l. ob 2. popoldne. Navzočni: predsednik prošt dr. Jarc. Odborniki: J. Cepuder (tajnik), Močnik (blagajnik), A. Praprotnik, F. Stegnar, I. Tomšič in A. Žumer.

Tajnik poroča o stanju društva in o poslovanju za upravno dobo od 6. kinovca 1892. l.

Po obnem zboru sta bila sprejeta gg. Franc. Rus, nadučitelj z Bleda in Urh Konjar, učitelj iz

Motnika, ki redno izvršujeta prevzeto dolžnost. Nekemu učitelju se je na njegovo prošnjo dovolil obrok za vplačevanje vstopnine s tem pristavkom, da ga društvo ne smatra za upravičenega uda, dokler ne plača vse ustoppnine in letnine.

Gospod vitez dr. Francišek Močnik je volil društvu 100 gld. za kar se je g. predsednik vdovi blagega pokojnika dostojno zahvalil. Vivat sequens!

Glavni društveni prihodki so meseca svečana in vel. srpana à 710-85 gld. Ob tej priliki se je vložilo v hranilnico 500 gld. Nekemu društveniku se je pod varnim poroštvom posodilo 100 gld., katere bo v letnih obrokih vračeval.

Neki drug društvenik, ki je preteklega leta dobil 100 gld. na posodo, je uže plačal 8 obrokov à 10 gl.

Vdovsko učiteljsko društvo je takim udom, ki so uže več let pri društvu in sprejete dolžnosti točno izvršujejo, takorekoč vzajemno podporno društvo, pri katerim je vsak sam sebi dolžan, in bi še več storilo, ko bi tovariši učitelji mnogobrojneje pristopali.

Ker se večkrat poprašuje po pravilih vdovskega učiteljskega društva, bode „Učiteljski Tovariš“ v jedni prihodnjih številik društvena pravila v prilogi prinesel.

V društvo se sprejmó po društvenih pravilih z dnem 3. sušca 1892. sledeči gg.: Jožef Novak, učitelj na Brezovici, Mihael Kos, učitelj na Holinci in Andrej Šest, nadučitelj v Metliki. Vstopnina je po letih starosti, letnina neoženjenim po 4, a oženjenim po 6 gl., ki pa se more po §. 22. lit. e pri obnem zboru zvikaati, ako bi bilo treba. Vender je društvo vdovam pokojnino od 60 na 80 in od 80 na 100 gld. na leto povišalo.

Po kranjskem vdovskem učiteljskem društvu poprašujejo tudi učitelji iz sosednih kronovin, ker bi radi sami tako društvo osnovali, ali ko bi bilo mogoče h kranjskemu pristopili; nekateri naših domačinov, dasiravno pristopivši društvu, zanemarjajo iz katerega-koli vzroka svojo dolžnost in se tako sami iz društva izključijo. Drugi se pa zato društvo toliko menijo, kakor za vlaški sneg. Da bi ga le nikdar ne pogrešali! — Končno se tajniku naroči, da naj udje, ki so z letnino za 1893. na dolgu, plačajo letnino, ker konec meseca aprila poteče zadnji obrok za vplačevanje letnine. Tedaž pozor!